

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

Høyesterett styrker miljøkrav!

BLI STALLVAKT PÅ FRØNSVOLLEN – SE SISTE SIDE

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)

Du skal se at miljøinformasjonsloven virker!

Klippefast tro på rettssystemet er kronet med suksess. Løvenskiolds anke er nå blitt avvist i de tre rettsinstanser vi har – tingretten, lagmannsretten og nå Høyesterett. Løvenskiold ble sågar idømt NOAs saksomkostninger på nær en halv million. Honnør til de styrene som tok den nær hasardiøse, men velbegrunnede og vesentlige avgjørelsen å forfølge saken til topps. Honnør også til vårt medlem advokat Nikolai Norman som på "no cure, no pay"-basis har vært en god los for NOAs krav om skikkelig innsyn i Løvenskiolds planer for eventyrskogene. Han har også tatt en stor sjanse med sine mange brukte timer på saken. Forhåpentligvis gir dette også uttelling i hans fagkretser. Sist, men ikke minst, honnør til vårt medlem og kjær bidragsyter i dette humble medlemsblad, professor og biolog Sigmund Hågvær for hans utredning i saken. Førstevoterende i Høyesterett uttalte sågar eksplisitt at hun la hans utredning til grunn for sitt votum.

Nå får vi se hva effekten blir. Dette er intet mindre enn en seier for demo-

kratiet. Rettsavgjørelsen utdyper allemannsretten – fri ferdsel i utmark – ved å poengtere folks rett til innsyn i hva som skal skje med deres utmark. Nær to hundre sms'er, mailer og telefoner strømmet inn til kontoret, Gjermund og Grevlingen med ovasjoner!

En parentes: Aftenposten markerte begivenheten med en kort notis fra NTB 9. april, hvor kun Løvenskiolds argumenter om forretningshemmeligheter ble gjengitt. Aftenposten – dette bemerkelsesverdige grunnlag for egne meninger – har dreiet 180 grader når det gjelder innenlandske naturvernssaker siden Egil Sundar og Trygve Ramberg satt på redaktørkrakkene.

Indre Oslofjord...

Men NOA arbeider på flere fronter, og vil nok aldri slippe opp for oppgaver med det første. Fest blikket på de unike øyene. Truslene mot de tre hytteøyene i indre Oslofjord, Bleikøya, Lindøya og Nakholmen er konkrete. Hytteeierne ønsker å bli selveiere og få innløst festekontraktene, også for tomten rundt hytta.

Omregulering av hyttetomtene fra friluftsområde til byggegrunn for hytter og blant annet amnesti for ulovligheter er elementer som vil befeste den tiltagende privatiseringen av øyene. I det hele kan det se ut som om hensynet til hytteeierne kommer foran hensynet til allmennheten.

Skulpturparken

NOA er ikke mot kunst og kultur og vi har forståelse for at man ønsker å formidle kulturminnene på Ekeberg. Men dette må skje på en skånsom måte og uten å bygge ned skogen med store installasjoner. Både natur og kulturminner vil drukne i det antall skulpturer og mennesker det nå legges opp til. NOA krever en drastisk reduksjon i antallet skulpturer og stiller krav til hvor disse kan plasseres. Vi går mot store installasjoner, som paviljong, gondolstasjon og vannspeil.

Om dette og mer til, kan du lese i dette heftet av Grevlingen – og ikke minst: Notér deg arrangementene på neste side!

Frithjof Funder, redaktør

Innhold

- Nytt fra Vøienvolden
- Onsdagsforum
- Kart over gammel skog er miljøinformasjon
- To Høyesterettsaker
- Hytteøyene i ytterste fare
- Skulpturpark truer Ekebergskogen
- Full utbygging av Tryvann Vinterpark
- Naturstridig skogbruk må legges om
- Turvei B1 forbi Majorstuen
- Nils Houge – markagrensens far
- Alnapumpa
- Maridalens Venner og Marka
- Sett og sakset
- Jørgen Stubbesitter
- Bokspalten

GREVLINGEN

Medlemsblad for Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120, 0461 Oslo
Telefon 22 38 35 20 noa@noa.no www.noa.no
Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør: Frithjof Funder, tlf. 22 21 14 71, e-post: hfunder@online.no
Redaksjonsassistent: Tom Ekeli, tlf. 47 40 01 81, e-post: tomekeli@online.no
Redaksjonen avsluttet 26. april 2010.
Forsidebildet er fra Høyesteretts hovedinngang.
Foto: Frithjof Funder

© Naturvernforbundet i Oslo og Akershus 2010
All tekst i artiklene kan fritt gjengis med referanse til Naturvernforbundet i Oslo og Akershus' kvartalsskrift Grevlingen, årgang, nummer, artikkelforfatter og artikkel.
Fotografiene skal kun kunne gjengis etter innhentet tillatelse av fotograf og Grevlingens redaksjon.

ISSN 0803-6357

Grevlingen blir trykket på 100% resirkulert papir og er miljøvennlig produsert og derfor svanemerket.

Trykk: IT Grafisk Opplag: 5.100

Onsdagsforum – en stor suksess!

Vi har som kjent tatt opp igjen tradisjonen med foredragskvelder om aktuelle temaer innen vårt fagfelt og område. Vi kaller det onsdagsforum som arrangeres hver måned, og bekjentgjøres gjennom hjemmesiden og Grevlingen. Oppstarten skjedde 14. april.

Tema var Kollektivtrafikken i vårt distrikt, og foredragsholdere var byrådsleder Stian Berger Røsland og Halvor Jutulstad fra Ruter, kollektivtransportsekskapet til Oslo og Akershus som står for over halvparten av landets kollektivreiser. Oslo kommune subsidierer kollektivreisene med over 1,3 milliarder hvert år. Veksten av kollektivreiser har siden 2005 vært større enn tilsvarende for biltrafikken.

Møtet varte mer enn to timer og var en stor suksess. En engasjert forsamling på et tredvetall fortsatte diskusjonen lenge etter at møtet var over.

Neste møte blir 26. mai kl. 19.00

i potetkjelleren
på Vøienvolden, og er viet
Naturmangfold.
Foredragsholder er
professor Sigmund Hågvar.

Kommende arrangementer frem til sept.

Mai

- 19.5. Møte i Markagrappa. Oppfølging/rapportering av felt- og prosjektarbeid. Vøienvolden kl 18.00.
- 26.5. Onsdagsforum. Tema: Bevaring av naturmangfold – hva er de største utfordringene? Professor Sigmund Hågvar, UMB. Vøienvolden kl 19.00.
- 29.5. Dagsseminar om bruk av miljøinformasjonsloven. Naturvernets viktigste lover: Del 1: Miljøinformasjonsloven. Påmelding til noa@noa.no innen 25. mai. Frønsvollen kl 11.00 – 16.00. Påmelding til noa@noa.no.
- 30.5. "Sidesprang" ved Store Åklungen, fra kl 12.00. Vi tilbyr publikum en annerledes opplevelse i eventyrskogene på veien hjem fra Marka.
- 31.5. Introduksjon til årets Markaregistreringer. Vøienvolden kl 18.00.

Juni

- 1.6. Vandring. Biologisk mangfold på Osloøyene ved Kristina Bjureke fra Naturhistorisk museum. Oppmøte på Hovedøya kl 16.10. Vi ser på mangfoldet på Hovedøya og deretter Gressholmen. Avslutning på Gressholmen Kro for de som vil.
- 6.6. Sommeråpning på Frønsvollen. Dyrene kommer på beite, foredrag om birøkt med mer.
- 9.6. Styremøte i NOA
- 9.6. Onsdagsforum Frønsvollen kl 18.30. Løsninger på klimautfordringer, også om skogens betydning ved Jørgen Randers.
- 15.6. Biologisk mangfold på Bygdøy. Bli med på vandring i terreng som veksler fra strand, tørrbakker, eng, skog, park med korte mellomrom. Vekt blir lagt på å demonstrere biologisk mangfold på liten skala. Det geologiske grunnlaget blir også tatt med. Ta med kikkert til fuglene. Vi feier Biomangfoldåret med en tur på Bygdøy. Turleder: Professor Klaus Høiland, UiO.
- 16.6. Introduksjonsmøte for registrering av gamle gårdsveier i Nordmarka. Vøienvolden kl 18.00. Kontaktpersoner: Jens Gram (92 02 83 13) / Sigmund Skeie (41 64 55 21)
- 17.6. Sommerfest på Frønsvollen. Ta med grillmat og drikke og nyt den lyse sommernatten på tunet på Frønsvollen, i lag med hyggelige og inspirerende naturvernere.

August

- 22.8. Vandring: Biologisk mangfold i kulturlandskapet, turleder Hanne Sickel.
- 28.-29. Seminar Naturvernets viktigste lover: Del 2: Naturmangfoldloven. Oslo Vandrerhjem, Haraldsheim. Påmelding til NOA noa@noa.no innen 13. august.

September

- 17.-19. Vandring: Biologisk mangfold i skog. Finnerudseter, Gjermund Andersen, NOA. Påmelding til gjermund@noa.no.

Gi et bidrag til naturen – verv en venn!

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) trenger flere medlemmer, både aktive og støttemedlemmer. Dere er grunnlaget for vår aktivitet og innflytelse, og det er derfor vi ber deg om hjelp til å verve flere. Spør en venn, turkamerat eller nabo du tror kunne tenke seg å bli med. Om alle våre medlemmer verver én, så doubler vi medlemstallet!

Kart over gammel skog er miljøinformasjon

av Nikolai Norman

Vi har bedt Nikolai Norman gi oss et resymé av hele saken – ingen har den så present som ham.

Etter mer enn fire års saksbehandling har Høyesterett nå enstemmig bekreftet NOAs forståelse av miljøinformasjonsloven. Den første sak norske domstoler har behandlet etter denne lov ga full uttelling for naturvernet.

NOA fremmet opprinnelig sitt krav om informasjon til Løvenskiold i desember 2005. I mai 2007 ble det presisert i en ny henvendelse under oppstart av Markalovarbeidet.

Da Løvenskiolds endelige avslag forelå i september 2007 bestemte NOA seg for å bringe saken inn for Miljøinformasjonsklagenemnda. En enstemmig avgjørelse fra nemndas fem medlemmer i februar 2008 fikk likevel ikke Løvenskiold til å utlevere. For å kunne fri seg fra utleveringsplikten saksøkte Løvenskiold NOA!

Etter tre runder for domstolene foreligger nå en endelige og entydig dom som også dekker NOAs saksomkostninger. Høyesterett slår fast at loven bygger på en vid forståelse av miljøinformasjonsbegrepet.

Forekomsten og plasseringen av gammel skog er av sentral betydning for artsmangfoldet. Det forhold at NOA har tilpasset sitt krav til spørsmål om hugstklasser (forstlig terminologi) endrer ikke informasjonens miljøkarakter. Loven stiller også et krav om at informasjonen som etterspørres

må omfatte "forhold ved virksomheten"... som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet". Løvenskiold hevdet at NOAs krav ikke knyttet seg til noen aktuell aktivitet hos skogeier og derfor falt utenfor bestemmelsens virkeområde.

Høyesterett fant det imidlertid klart at en skogeier for kunne ta hensyn til miljø- og friluftsverdier må ha kunnskap om gammelskogens lokalisering. Hugst av gammel skog kan få en ikke ubetydelig påvirkning på livsgrunnlaget for enkeltarter. Når skogeier har plikt til kjenne til gammelskogens plassering må han etter lovens system utlevere denne informasjon på forespørsel. Skogeierforbundet som sluttet seg til Løvenskiolds anke til Høyesterett hevdet sammen med LV at skogeiere som følger Levende Skog-standarden ikke har ytterligere plikter etter miljøinformasjonsloven. Høyesterett konstaterte imidlertid at denne standard er "... et minimum, som normalt er tilstrekkelig, men heller ikke mer." Miljøinformasjonsloven stiller krav som er uavhengig av denne standard.

I den konkrete vurdering av gammelskogens betydning legger Høyesterett avgjørende vekt på professor Sigmund Hågvars forklaring. "... Presis kunnskap om hvor de eldste skogsbestandene befinner seg på en eiendom er sentral med sikte på langsiktig

ivaretagelse av det biologiske mangfoldet."

Løvenskiolds krav om unntak fordi informasjonen skulle være forretningshemmeligheter ble ansett som nokså teoretisk og ikke underbygget med konkrete økonomiske data. Høyesterett fant også at kravet om dekkende og forståelig informasjon måtte lede til at NOA fikk informasjonen utlevert som detaljkart, fysisk eller elektronisk. Synfaring på LVs kontor var ikke tilstrekkelig. Med dekning for saksomkostninger på totalt kr. 476.334 har NOA grunn til og være fornøyd!

Høyesteretts dom gir et godt grunnlag for en mer aktiv bruk av miljøinformasjonsloven til innsamling av Miljødata. Utnytt mulighetene!

Nikolai Norman.

Foto: Jens Gram

To Høyesterettssaker og NOA

av Knut Frigaard, styreleder

Det å drive naturvern er ingen spøk.

Det har brakt NOA inn for Høyesterett to ganger på kort tid.

Begge sakene er prinsipielt viktige for vårt arbeid og skal derfor nevnes.

Konsekvensanalyse

Den første saken gjaldt flyttingen av den amerikanske ambassade fra Henrik Ibsens gate, (tidligere Drammensveien), til et regulert friområde i Husebyskogen i bydelen Vestre Aker i Oslo kommune. NOA tapte denne saken, hvor vi bestred gyldigheten av Oslo bystyrets omregulering av området. Det var enighet om at Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune skulle ha gjennomført en konsekvensanalyse, men Høyesterett kom til at kommunens feil ikke hadde virket bestemmende på vedtakets innhold, jf forvaltningslovens §41.

Denne avgjørelse er kritisert av professorene Inge Lorange Backer og Hans Chr. Bugge ved juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo, i Lov og Rett nr. 3 for 2010. Deres konklusjon er at domsslutningen er feil og ikke bør få konsekvenser for tilsvarende saker i fremtiden. Et hovedpoeng i kritikken er at formålet for egne regler om utredning av miljøkonsekvenser internasjonalt, i EU/EØS-retten og i norsk rett er at de alminnelige krav til utredning og opplysning av en sak ikke er funnet tilstrekkelig i miljøsaker. Det gjelder ikke bare krav til hva som skal utredes, men også de regler som gjelder for selve utredningen. Da kan Høyesterett ikke legge avgjørende vekt på at Oslo bystyre mente at det hadde tilfredsstillende

lende grunnlag for å fatte en avgjørelse, heter det.

Høyesterett la til grunn at plikten til å foreta konsekvensutredning fulgte av de norske reglene og at da kan EØS reglene om ugyldighet ikke få direkte anvendelse. Høyesterett fant dessuten at de internasjonale bestemmelser ikke ga bindende føringer for vurderingen av ugyldighet.

NOA slutter seg til kritikken og deler ønsket siste setning i artikkelen som lyder:

”Men det er grunn til å ønske at dommen ikke blir retningsgivende på noe punkt for fremtiden.”

Miljøinformasjonsloven

Den andre saken gjaldt et spørsmål om hvor langt lovgivningen gikk i å gi allmennheten rett til innsyn i en privat bedrifts skogsdrift. NOA fikk gjennomslag for sin fortolkning av miljøinformasjonsloven i Høyesterett, etter å ha først å ha ført saken for et partsammensatt utvalg, tingretten og lagmannsretten.

Det fremgår av dommen at Høyesterett sluttet seg til Lagmannsrettens resonneringer. Det var også NOAs standpunkt og vår prosessfullmektig var instruert tilsvarende. I det hele avvek fortolkningen lite, også i de øvrige instanser, bortsett fra Tingretten som mente at informasjonen kunne utleveres i en for NOA ubrukelig form. Med et krav om

informasjon om ca 2500 bestander vil de fleste forstå at informasjonen må gis på kart eller elektronisk i en håndterbar form. Vi mener at tingretten tok feil. Høyesterett ga oss rett i det.

Slik kan man si at fortolkningen av miljøinformasjonsloven i denne saken bød på få utfordringer for oss. Rettssetninger trenger som kjent heller ikke bevis. Domstolene har en selvstendig plikt på å kjenne dem. Når først galt skulle være var det imidlertid greit å få fastslått av rikets høyeste domstol blant annet at nøkkelbegrepene i loven skal fortolkes utvidende, at privatrettslige normer, som levende skog, ikke har betydning for lovforståelsen, at slik informasjon ikke er forretningshemmeligheter, at utleveringsformen må være brukelig for mottaker, at kravet ikke må begrunnes etc. Det kan være verd å merke seg at Høyesterett uten videre la til grunn uttalelsene fra vår mye brukte, ubetalte, fagmann, professor Sigmund Hågvær. Det bar saken igjennom for oss, og må oppfattes som et kompliment til Hågvær.

Dermed er det fastslått at miljøinformasjonsloven er like viktig for demokratisk kontroll av tiltak som kan påvirke miljøet som forvaltnings- og offentlighetsloven er for kontroll og innsyn i den offentlige forvaltning.

NOAs oppgave?

Det er selvfølgelig en stor belastning for en liten ideell forening uten noen særlig økonomi å føre saker til Høyesterett. Det belaster et frivillig ubetalt tillitsmannsapparat til smertegrensen. Men det viste seg altså at styrenes valg var riktige, trass belastningen og den økonomiske risiko.

Det må også nevnes at NOA i saken om konsekvensanalyse var part blant flere uten å føre saken eller ta noen økonomisk risiko. Saken om miljøinformasjonsloven førte NOA alene, men den økonomiske risiko var redusert til idømte saksomkostninger.

Det må imidlertid spørres om det er NOAs oppgave, i tillegg til arbeidet for naturvern i vårt distrikt, å prøve for domstolene rekkevidden av norsk lov i konkrete enkeltsaker? Er parallellen med forbrukerlovgivningen riktig. Vi mener klart at dette ikke er vår oppgave og har tatt dette opp med departementet.

Norges internasjonale forpliktelser

Norge er ikke noe foregangsland når det gjelder naturvern, selv om det er en stor del av vårt selvbylde. Praksis, som ovennevnte to saker, viser at vi motstrebende innfører naturvernbestemmelser som vi er folkerettslig forpliktet til, men trekker benene etter oss når det blir snakk om å følge opp bestemmelsene konkret.

Reglene om konsekvensanalyse kom så sent som i 1989 som en konsekvens av EØS-avtalen. Det er et sentralt virkemiddel for å sikre at miljøhensyn blir vektlagt i saker hvor det skal gjøres inngrep i miljøet. Husebydommen viser at Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune, ved en bevisst eller ubevisst feil, kan se bort fra bestemmelsene uten konsekven-

ser og at Høyesterett eliminerer virkningene av denne feil. Et klart tilbakeskritt for naturvern. Vi kan bare håpe at nye internasjonale forpliktelser etter hvert tvinger oss til å følge opp reglene om konsekvensanalyse etter bestemmelsenes intensjon.

Tilsvarende er miljøinformasjonsloven en konsekvens av en FN-konvensjon, den såkalte Århuskonvensjonen av juni 1998. Konvensjonens overordnede formål er at allmennheten har rett til å leve i et miljø som er forenlig med vedkommendes helse og velbefinnende, Denne loven – prisverdig utvidet til å omfatte private virksomheter – har siden vedtakelsen i 2003 ikke vært fulgt opp verken av private eller myndigheter. Private skogeiere har bestridt rekkevidden av den, og nektet å gi informasjon blant annet om forekomster av gammel skog som er tilholdssted for de såkalte rødliste-artene (utryddings-truete arter). Myndighetene reagert ikke, men Høyesterett har nå sluttet seg til NOAs forståelse av loven. Det gjenstår å se om dommen vil resultere i en tilgang på miljøinformasjon i samsvar med loven.

Konklusjon

Det er dessverre grunn til å tro at holdningen av offentlige organer og private aktører til naturvern – i vårt distrikt – ikke vil endre seg dramatisk i den nære fremtid. Tvert om. Vi har ikke noe annet svar på det enn å arbeide for at en oppslutning om NOA blir en garanti for at naturvern får sin

rettmessige plass i private og offentlige beslutningsprosesser i Oslo og Akershus.

Hva slags dommere skal Høyesterett ha?

Dette spørsmål ble satt på spissen i den saken Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) måtte ta til Høyesterett. Saken gjaldt hvor langt den såkalte miljøinformasjonsloven ga den alminnelige borger krav på informasjon om det miljø han/hun er prisgitt. Og som NOA krevet på deres vegne.

Det var utvalget av de fem dommere som vakte problemer, idet en av dem var medlem av NOA. Høyesterett bestemte med tre mot to stemmer at denne dommeren kunne ikke delta. Egentlig tre mot tre, idet angjeldende dommer ikke mente seg inhabil. Det reiser spørsmålet om hva slags dommere Høyesterett bør ha. Skal det være folk som deltar som alminnelige borgere av samfunnet eller bør de helst bare stige ned fra sitt elfenbenstårn og blande seg med oss alminnelige dødelige når de skal skille rett fra urett? Eller bør de hvis de har samfunnsoppfatninger i alle fall ha vett nok til å skjule sine holdninger.

For NOA er det en klar fordel at Høyesterett har et samfunnssyn. Det kunne kanskje løses ved at alle dommere fikk et medlemskap? For hvem kan være mot at borgerne ansføres til på generelt grunnlag å interessere seg for og aktivt medvirker i utformingen av miljøet?

Riksantikvar Jørn Holme til heder

Vi har tillatt oss å gi vår riksantikvar et års abonnement på Grevlingen i takknemlighet for hans innspill i Bjørvika. Vi har også det håp at han kan og vil definere Oslos elver og bekker, som de kulturminner de er.

Hytteøyene i ytterste fare!

av Gjermund Andersen

Vi har tidligere bredt omtalt forvaltningen av hytteøyene i Oslo del av fjorden (1-2010). Lindøya, Bleikøya og Nakholmen er alle i Statens eie og regulert som friluftsområde. Imidlertid finnes det ca 600 hytter på festede tomter på disse øyene, og det er måten disse planlegges forvaltet på i framtiden som framstår som en trussel mot friluftsliv og rekreasjonsmulighetene.

Oslo får hvert år 10.000 nye innbyggere. Byen vil uvilkårlig bli tettere, med økende behov for grønne rekreasjonsarealer – i Marka, i byen og på øyene. Det virker ikke som byens myndigheter i tilstrekkelig grad tar inn over seg at både dagens beboere og de nye skal ha en menneskevennlig by å bo i. Grønne lunger bygges ned med alt fra ambassader til barnehager. Presset på gjenværende naturområder er stort. I dag har hver innbygger kun 13 cm strandlinje til dispo-

sisjon, hvorav selvsagt mye allerede er bebygd eller utilgjengelig av andre grunner. Forvaltningen av øyene – som alle ligger ca fem minutter med båt fra Vippe-tangen – er derfor en viktig sak for NOA. Vi har ikke mer grønt å miste!

Truslene mot de tre hytteøyene er konkrete: Hytteeierne ønsker å innløse festekontraktene, slik at de blir selveiere, ikke bare av "fotavtrykket" til hytta, men tomten rundt også. Samtidig har Byrådet pålagt Plan- og bygningsetaten å utrede alternative reguleringsplaner som gir hytteeierne ytterligere fordeler på allmennhetens bekostning: Omregulering av hyttetomtene fra friluftsområde til byggegrunn for hytter, innlegging av vann og kloakk, adgang til omregulering til boliger, amnesti for ulovligheter er elementer som vil befeste den tiltagende privatiseringen av øyene. Selv et kompromissforslag fra etaten, om å

flytte de 25 hyttene som er til størst sjenanse for allmennheten til andre tomter på øyene, ser ut til å bli stoppet før det kommer til bystyret. I det hele kan det se ut som om hensynet til 600 hytteeiere kommer foran hensynet til 600.000 innbyggere.

Slik behøver det ikke å være. Staten som grunneier har sikret seg festekontrakter som kan sies opp med et halvt års varsel, dersom Staten eller kommunen trenger grunnen til et annet formål – for eksempel friluftsliv for allmennheten. Det er ikke urimelig at de som har fått lov til å benytte deler av vår felles grunn temmelig eksklusivt gjennom en årrekke må finne seg i ikke å få nye privilegier. Det er påvist mellom 100 og 200 ulovligheter overfor myndighetene, men det er ingen som tør ta tak i problemet. NOA har sendt inn en høringsuttalelse om planene for øyene, denne finner du på www.noa.no

Hytter på Bleikøya.

Skulpturpark truer Ekebergskogen

av Marit Bache

”Jeg kan ikke redde alt”, sa Christian Ringnes til Aftenposten, og uttalte seg om bygninger i Oslo sentrum. Ekebergrestauranten var et unntak, da den ikke lå 200 meter fra Slottet slik de andre restaurerte eiendommene hans. Nå vil Ringnes sette 100 dameskulpturer i kommunal skog rundt Ekebergrestauranten, samt bygge paviljong med plattning, kunstig vannspeil med bekkeløp – og gondolstasjon, med takterrasse, kiosk og toaletter. Brede gruslagte veier som kalles stier og uthogging av nye siktlinjer er også med i planene, samt mye ny belysning og parklommer. Nå er det skogen med dens ekorn og blåveis og yrende fugleliv, som er i fare og må reddes fra Christian Ringnes og hans planer om et gigantisk turistanlegg i naturen på Ekeberg. NOA vil hindre nedbygging og hogst i en viktig grønn lunge med store gamle trær.

I høringsuttalelsen NOA leverte i

slutten av mars, motsetter vi oss planene om en Skulptur- og kulturminnepark, slik de nå er lagt fram i en begrenset høring for organisasjoner. Ekeberg er ett av tre gjenværende større grøntområder med naturpreg i Oslo innenfor byggesonen, sammen med Bygdøyskogen og Mærradalen/Husby. Planområdet er del av selve indrefiléten på Ekeberg, både når gjelder naturopplevelse/friluftsliv og naturverdier/arts mangfold. Det er imidlertid blitt framstilt nærmest som et brakkområde i enkelte medier. Også i planskissen med forslag til nye reguleringsbestemmelser, er forståelsen svært begrenset for denne skogens store verdier og det friluftsliv som foregår der. NOA krever at naturverdiene blir skikkelig registrert og ivaretatt og at det gjennomføres en grundig konsekvensanalyse av de enkelte tiltakene og av tiltakene samlet. Vi har krevd at det gjennomføres en biologisk mang-

foldsanalyse og en systematisk kartlegging av fuglelivet. Vi har også krevd at det opprettes en naturfaglig gruppe, og at naturverdier og friluftsliv settes i sentrum av planleggingen på en helt annen måte enn til nå. NOA mener områdets betydning for friluftsliv er misvisende framstilt og konsekvensene generelt altfor positivt vurdert. Planforslaget er også i strid med sine egne målsettinger om å sikre områdets enestående natur og folks mulighet for friluftsliv.

NOA er ikke mot kunst og kultur og vi har forståelse for at man ønsker å formidle kulturminnene på Ekeberg. Men dette må skje på en skånsom måte og uten å bygge ned skogen med store installasjoner. Både natur og kulturminner vil drukne i det antall skulpturer og mennesker det nå legges opp til. NOA krever en drastisk reduksjon i antallet skulpturer, til max 25–30 og stiller krav til hvor disse kan plasseres. Vi går mot store installasjoner, som paviljong, gondolstasjon og vannspeil, men vi mener at parklommer kan gjenopprettes på en skånsom måte. Vi vil ikke tillate at det hugges for å lage nye utsiktspunkter, men sier ja til forsiktig forbedring av eksisterende utsiktsplasser. For mer om NOAs synspunkter, argumentasjon og bilder, se våre nettsider www.noa.no. Her ligger høringsuttalelsen i sin helhet. I den foreslår NOA en rekke konkrete endringer til reguleringsbestemmelsene.

Foto: Marit Bache

Gondolstasjon med terrasse, kiosk og toaletter er en dårlig idé her.

Full utbygging av Tryvann Vinterpark – exit Tryvanns- toppen

av Eystein F. Husebye,
Naturvernforbundet i Oslo Vest

Oslo bystyre vedtar full utbygging i det kommende april møtet. Bare SV og Rødt stemmer for redusert utbygging, slik Naturvernforbundet, Turistforeningen og Oslo og Omland Friluftsråd har oppfordret til. Disse organisasjonene har argumentert sterkt for at toppområdet må skjermes for utbygging.

Plan- og bygningssetaten, og senere Fylkesmannen, har ignorert naturfaglige innvendinger og kravet om bevaring av kulturhistoriske verdier knyttet til toppområdet. Våre høringsuttalelser har ikke hatt noen virkning.

Den politiske behandlingen av saken i Oslo Rådhus har fulgt samme spor. Begeistring for Tryvann Vinterpark har vært så stor og omfattende, at byutviklingskomiteen ikke fant det nødvendig med befaring før saken ble tatt opp til avgjørelse. Det ble i stedet et kort møte med høringspartene over en pappmodell i Rådhuset. Det var forstemmende.

I skrivende stund gjør vi forsøk på å få redusert skadevirkningene av utbyggingen rundt de verneverdige myrområdene på toppen. Etter bystyreveredtaket går saken til Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse.

Naturstridig og klimafiendtlig skogbruk må legges om

av Bård E. Andersen

Bård har tidligere vært leder av Fylkeslaget i Østfold og var ildsjelen bak opprettelsen av det store Lundsneset Naturservat på grensen til den svenske nasjonalparken Trästäckan. Han er nå leder for foreningen "Mer villmark nå".

Vi må innse at flatehogstbasert bestandsskogbruk er et tærende regime. Skogenes karbonlager tappes og biologisk mangfold utarmes. De enorme nordlige skogene med sitt dekkende kroneteippe skal beskytte marka mot ekstremvær, hindre uttørring, erosjon og næringstap, lagre overskuddskarbon og gi livsopphold til et komplekst samfunn av livsformer helt avgjørende for klodens helsetilstand i et lengre perspektiv. Et fragmentert og utarmet skoglandskap klarer ikke disse oppgavene.

På sikt kan alt skogbruk i Norge skje som lukkede hogster. Riktignok har vi mye ensjiktet og ensaldra granskog, hvor man stort sett må begynne på nytt for å få fram flersjiktet, fleraldra og treslagsvarierte skog som muliggjør lukkede hogster i framtida, men på de fleste arealer kan lukkede hogster begynne i morra. Det vil gi klimagasseffekter og umiddelbar positiv virkning for biologisk mangfold.

Samtidig fins det store mengder uomtvistelig kunnskap som sier at en stor del av skogarealene må unntas skogbruk for å klare å sikre naturlig skogs mangfold, kanskje så mye som en femtedel. Vi må bruke av oljefondet til å kjøpe ut driften på disse arealene.

Forkjempere for flatehogstskog-

bruket har ingen holdbare argumenter. Skogbruk må være naturhermende, ellers er det ikke bærekraftig i lengre perspektiv. Man har påstått likhet mellom flatehogst og katastrofer i naturskog: branner, stormfelling, ras og insektangrep, men det er hinsides enhver logikk. For det første er naturlig brente arealer bagatellmessige i forhold til flatearealene i produksjonsskogene. Det er dessuten store arealer som aldri brenner, og en stor del av brannene brenner som rene markbranner med kronedekket intakt. Kanskje er snittet for urørt taiga fire-fem omløpstider mellom brannene. Når brannene går som stamme- og kronebranner, vil enorme mengder organisk materiale beskytte marka under foryngelsen og hindre de ekstreme klimaeffekter som forekommer ved flatehogst.

En annen ting er markkjemien som er helt annerledes etter brann enn etter flatehogst – ved brann snakker man om vitalisering. Det fins dessuten stor kunnskap om et langt større biologisk mangfold i brannsekusjoner enn i flatehogstregimer.

Det er mye vi vet om flatehogster:

- område der taigaens naturlige kronedekke er kunstig fjernet
- område der det skjer nedbryt-

ning av oppsamlede karbonforbindelser tidlig i hvert omløp

- område som lekker betydelige mengder næringsstoffer
- område som lekker kvikksølv
- område med ekstremt lokalklima
- område med forsimplede friluftslivsverdier
- område som er hinder for spredning og kommunikasjon i flora og fauna
- område som er utsatt for stormskader (kantene)
- område som har lavt biologisk mangfold

Noen mente og trodde at Levende Skog-standard kunne stoppe utarming av biologisk mangfold og opplevelsesverdier. Dette ble grunnleggende umulig fordi LS-s ikke ivaretar helt basale krav svært mange arter og

samfunn har til skogens kvalitet over sammenhengende områder og over vesentlige arealer og med kroneteppet hovedsaklig intakt slik det er naturlig utfra beliggenhet, markslag og lokalklima.

Disse grunnleggende behov kan ikke ivaretas i småområder og punkter i produksjonsskogene. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i LS-s blir som små isolater og øde øyer der mellomiggende arealer er kontraproduktive for biologisk mangfold. Punktene blir så påvirket av omgivelsene at de knapt er funksjonelle. Og disse fragmentene er ikke i stand til å gi skoglandskapet det naturlige mangfold av arter og samfunn som skal finnes i en intakt taiganatur, verken kvalitativt eller kvantitativt.

Dette forsterkes av at etterlevelsen av Levende Skog-stan-

dard er dårlig, til dels svært dårlig. Selve standarden er revidert to ganger siden den kom, uten nevneverdige forbedringer. Enda verre er det at det meste av miljøbevegelsen helt uforståelig har akseptert standarden og dermed gitt legitimitet til det skogbruk som pågår i øyeblikket. Den kan ikke ha forstått hva skog er, og hvor mye inngrep den tåler før det bare er tredyrkingsarealer med lavt naturmangfold og sterkt forsimplede opplevelsesverdier.

Bærekraftig og klimagassvennlig skogbruk er det som er basert på lukkede og forsiktige hogster på en begrenset del av skogarealet, neppe særlig mer enn tre fjerdedeler av de produktive delene av skoglandskapet.

Denne artikkelen har tidligere stått i Skogeieren.

Gjennomføring av turveg B1 forbi Majorstuen

Harald Julsrud, styremedlem i Naturvernforbundet i Oslo Vest (NOV) sitter i det kombinerte utvalget for idrett og friluftsliv i Frogner bydel, og har fått utvalget med på et konstruktivt forslag til løsning over t-baneporene.

I dag går det greit å merke turvei B1 (= Nils Houges turvei) fra Bygdøy via gangbrua over E18, så gjennom undergangen under jernbanen, rett fram til Drammensveien og langs den bort til Frognerbekkdalen, for så å følge den opp til Frognerparken og så gjennom parken. Men ved øvre, nordre enden av Frognerparken må det tas noen grep for at turveien skal bli sammenhengende. Slik det er i dag kan man gå ned til Majorstuen t-banestasjon, inn på stasjonsområdet og gjennom undergangen der, men løser man ikke billett, risikerer man et saftig gebyr. Dette er uholdbart! Også idrettsfolk som bruker

Friggfeltet og er bosatt sør for Majorstuen, for eksempel på Skøyen, vil være tjent med en lettere adkomst til banene her per sykkel eller til fots.

Nede ved Operaen står det tre gangbruer over E18 som snart skal rives; én lang med tak som går fra Oslo S rett mot Operaen og to kortere som går henholdsvis fra Børsen mot Operaen og fra enden av Rådhusgata mot Havnelageret. Den lange leies av Statsbygg, mens de to kortere leies av Statens vegvesen.

Det vil sikkert fortsatt ta mange år før t-banen er senket og Majorstuen t-banestasjon lagt under jorda så vi kan få en varig

løsning for turvei B1 i dette området. I mellomtida bør en annen løsning finnes.

Frogner FISU foreslår at Bydelsutvalget ber Friluftsetaten snarest å utrede muligheten for å føre turvei B1 forbi Majorstuen på følgende måte: Først krysses Middelthunsgate (omtrent ved NVE-bygget) på bredt, opphøyet gangfelt med hvite striper. Deretter krysses Fridtjof Nansens vei på samme måte. Så legges turveien opp på vestsiden av Frognerbekken langs, kanten av eksisterende barnehage, til Søkedalsveien. En av de kortere gangbruene ved Operaen vil kunne passe bra over Søkedalsveien.

Muligheten for å låne eller leie en av dem av Statens vegvesen bør undersøkes. Går ikke det, kan et bredt, opphøyet gangfelt aksepteres også her. På den andre siden av Sørkedalsveien er det nå opparbeidet et lite grøntområde som ender i en lekeplass for barn. Herfra kan den lange gangbrua mot Operaen føres opp helt over til Slemdalsveien og kanskje over den også. Muligheten for å låne eller leie den av Statsbygg inntil en varig løsning med lokk over Majorstuen t-banestasjon er på plass, må undersøkes.

Miljøfestival 2010

Naturvernforbundet arrangerer Miljøfestival for hele familien i Lofoten 5. til 8. august 2010.

Det blir et bredt tilbud av naturopplevelser, spennende foredrag og konserter tilrettelagt for hele familien.

For mer informasjon og påmelding: www.naturvernforbundet.no/miljofestival

Velkommen til politisk verksted, fantastisk natur og oljekamp.

Vi som liker vann og skog kan ha glede av en ny diktsamling "Om skog og vatn" av skotske Thomas A. Clark, gjendiktet av Per Olav Kaldestad, Nordsjøforlaget 2009. De tre første vers av førti:

BLAGRØNT DIKT

Der elva gjer ein vid sving
vender vatnet seg makeleg
det går så djupt at det kan
strøyma mjukt i kvar rørsle

slør av dis frå vatnet
driv grått over grønt
eit veikt pileslør
bleikgrønt over grønt

ved kanten av ein skog
nøler du ein augneblink
korleis skal du føra deg
i lag med trea

Nils Houge – Markagrensens far

Styreleder i NOA, Knut Frigaard, har gått etter i annalene for å trekke frem en av pionerene i arbeidet som nå er kronet med markaloven.

Æres den som æres bør, heter et gammelt norsk ordspråk. Det er ikke alltid vi gjør det. Min gamle professor ved det juridiske fakultet, Arnholm, pleide å si: "Det står skrevet at de saktmodige skal arve jorden – og stor mer arver de heller ikke."

Jeg har tidligere i disse spalter forsøkt å plassere æren for markaloven slik den ble, den tilfaller tre kvinner. Heidi Sørensen, Inga Marte Torkildsen og Marianne Martinsen, se Grevlingen 2/2009 Denne gang vil jeg fremheve en beskjeden mann, som ikke har fått sin plass i historien om markaloven, nemlig markagrensens far: Nils Houge.

Nils Houge (1901–1993) arbeidet i Statens kartverk og var fortløpig med kartets informasjonsverdi og gjennomslagskraft. I en kronikk i Aftenposten i september 1935 tok han til orde for å stifte Friluftsrådet for å sikre et friluftsområde for byen. Innbydelsen gikk ut i desember samme år. Nils Houge ble rådets første sekretær. Friluftsrådet ga like før den annen verdenskrig ut boken Oslomarka. I boken var det et kart av de forskjellige skogsområder rundt byen avmerket med en tykk strek. Kartet var utarbeidet av Nils Houge. Streken på kartet var neanderthalutgaven av de vi i dag kjenner som Markagrensens.

I fangenskap under krigen skrev han boken Oslomarka som naturpark, utgitt i 1941. I boken

ble kartet med den tykke streken presentert som en fredningsplan for Oslomarka.

Senere videreførte andre Nils Hougens arbeid på en fremragende måte, fremst blant disse Erik Sture Larre. Han tegnet grensen inn på kartmateriale som kommunene kunne bruke direkte i sine planer og oppsøkte alle kommuner for å få tilslutning til denne markagrensens, forankret i bygningsloven av 1965. Men det er en annen historie, som det heter. Helten i denne historien er Nils Houge – Markagrensens far.

Alnapumpa, latterlighetens monument

av Frithjof Funder

Oslo bystyre har med Aps støtte gjort det kunststykket å vedta at Alnaelva skal pumpes opp noen meter til et nytt leie. Dette er gjort for å imøtekomme de store brukerne av Alnabruterminalen. Vi har påpekt før at de har blitt spurt om sine ønsker for bruksarealer for sin virksomhet i terminalen nå og i fremtiden. Som alle kan tenke seg, har de "tatt i" for å ha prutningsmonn. Men ønskene har bare ganske enkelt blitt summert uten videre. Oslo har tidligere vedtatt at byens elver og bekker som har blitt lukket i vanvare i 1960- og 70-årene, skal gjenåpnes – der hvor det er mulig. Plan- og bygningsetaten har utarbeidet et alternativ med åpen Alnaelv i kanten av terminalområdet. Det er altså mulig.

Byråd Bård Folke Fredriksen forsvarer denne tragikomiske hybrid-løsningen med "realisme" og "realistisk" – uttrykk som er like megetsigende eller intetsigende som "etter en totalvurdering". Skal vi spå?: Byen gremmer seg eller ler om ti år. Vi vet godt at vi ikke kan få elva i samme meanderende løp som før terminalen ble bygd, men en åpen løsning kunne vi i det minste fått til.

Enn om vår riksantikvar Jørn Holme definerte byens elver som de kulturminner og klenodier de er? Alnaelvas Venner har anket avgjørelsen inn for Fylkesmannen.

Maridalens Venner og Marka

av Tom Ekeli

Jeg sitter og ser på et vakkert aprilbilde fra Maridalen i NOAs Markakalender. Maridalen er som deler av de andre dalførene i Oslo-området regnet som en del av Marka. På denne tiden i fjor stod slaget om Markaloven. Etter et langt løp hvor alt tydet på at den politiske vinden blåste i retning av å få vedtatt Markagrensens og Markaloven kastet Maridalens Venner seg inn i debatten.

I en artikkel i Aftenposten 6. mars 2009 ble det slått fast at loven ville bli en "... antifriluftslov, en lov tilpasset de fås eksklusive naturbruk". Siden har de hevdet at vern med hensyn til naturopplevelse og friluftsliv er noe ordentlig tull og det siste er at foreningen står sammen med blant andre godseier Løvenskiold og de samme kommunene som i sin tid motarbeidet Markaloven om et opprop "Marka for alle". Her er hovedpoenget at Fylkesmannen praktiserer loven for strengt, særlig i randsonen blant annet i disfavør av store idrettsanlegg.

Etter utspillet i Aftenposten i fjor, meldte jeg meg ut av Maridalens Venner etter 34 års medlemskap. For meg ble det en direkte konflikt å være medlem av Naturvernforbundet og kjempe for de verdier Markaloven ønsker å bevare og å betale medlemskontingent til Maridalens Venner, som tydelig motarbeider vern på naturens og det enkle friluftslivs premisser. Dette skjer til tross for at store vernesaker i Maridalen de seneste 10–15 årene er vunnet som et resultat av et samarbeid mellom disse foreningene. Planer om golfbane i Maridalen ble avvist på slutten av 1990-tallet og i 2001 ble verneplanen for Marida-

len etter naturvernloven vedtatt. Dette er etter mitt skjønn, seire både for Marka, landskapet og befolkningen. Men nå i Markasaken er foreningene på hver sin klode. I det året som har gått har jeg forsøkt å skjønne hvorfor to "verneorganisasjoner" så til de grader ender opp i hver sin leir. Jeg kan ha forståelse for bekymringer i lokalbefolkningen for at en urimeelig streng praktisering av Markalovens forbud mot bygge- og anleggstillat ville kunne vanskeliggjøre en fornuftig forvaltning av bebyggelsen i Maridalen. Men for det første er landbruks-tiltak generelt unntatt fra forbudet (§5, annet ledd). For det annet tillater lovens §7 ulike andre, aktuelle tiltak innenfor markagrensens, blant annet idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål. Endelig åpner loven også for (§15) at det kan dispenseres fra forbudet, og stortingskomiteen har i sine merknader til loven pekt på at denne adgangen nettopp skal bidra til å sikre tidsmessig bosetting i Marka og at det derfor som hovedregel må gis dispensasjon blant annet "... for mindre tiltak på eller i forbindelse med eksisterende bebyggelse til lovlig bruk". Maridalens Venner må her ha lest Markaloven som fanden leser bibelen: Vern betyr kroken på døra!

Jeg har etter hvert oppdaget at vi har diametralt motsatt syn på nødvendigheten av vern om kvaliteter som uberørt natur og naturopplevelse. Hovedproblemet er at Maridalens Venner har konstruert en motsetning mellom Markaloven og et hensiktsmessig vern av Maridalen. På deres hjemmesider hevdes at Markaloven

ikke tilgodeser et levende kulturlandskap (Markaloven sammenlignes med en osteklokke), de hevder at natur- og friluftsopplevelser (i motsetning til idrett) er noe som ikke er definert og kun forbeholdt turgåere fra Majorstuen og til slutt påstås at det var et manglende demokrati og mulighet for deltakelse fra bygdesamfunnene og fastboende i lovprosessen.

For å ta det siste først: Hva betyr demokrati i denne sammenheng? Hvert individ en stemme? Oslo-marka er nærturområde for en million av landets befolkning, og utgjør fire promille av landets areal. Marka sees på som vesentlig for livskvaliteten ved å bo i vårt distrikt og den samfunnsøkon-

omiske effekten av bruken til friluftsmål, overstiger i høy grad utnyttelsen til næringsmål for de ca 2000 grunneierne. At det må en nasjonal lov til for å regulere disse interessene synes for meg åpenbar. I tillegg kommer at det er naturen og det enkle friluftslivet som er de svake partene i Marka, og som trenger lovens beskyttelse. At de fastboende i områder med så sterke flerbruksinteresser føler seg tilsidesatt er trist, men samtidig bør de være de nærmeste til å se de verdiene som det her står om.

Osteklokkemetaforen stemmer ikke med virkeligheten. Landskapsvern og Markalov i det samme område betyr dobbelt sikring av de svake partene – natu-

ren og kulturlandskapet. Hensikten med vernet er jo å skjerme området for den byutviklingen som omgir Maridalen. Natur og landbrukskultur hånd i hånd. Det må da være mulig.

Så til det siste og mest provoserende: Natur- og friluftsopplevelser er kun forbeholdt turgåere fra Majorstuen! Denne påstanden bygger på fordommer og ingenting annet. Her vil jeg oppfordre styremedlemmer i Maridalens Venner til å møte opp på en av markastuene en søndag og spørre turgåerne om bosted og hvilke kvaliteter de søker eller møte opp på NOAs neste "Sidesprang-arrangement" den 30. mai for å få et inntrykk av hva en eventyrskog har å by på.

Bli med på årets registreringer i Marka!

Er du glad i Marka? Vil du bli med og ta et tak for å sikre opplevelsesverdiene og naturmangfoldet? Har du tid å avse noen dager eller helger i løpet av barmarkesesongen? Da vil NOA gjerne ha deg med på laget i årets registreringer i Marka!

Vi skal foreta to typer registreringer i år:

- Registrering av hogster og skogtilstand for å skaffe ammunisjon til endrede regler for skogbruket i Marka
- Registrering/dokumentasjon av eventyrskoger med sikte på vern etter Markaloven

NOA inviterer derfor interessert til et introduksjonsmøte på Vøienvolden, Maridalsveien 120, mandag 31. mai kl 18.00.

Da vil vi gå gjennom opplegget, organisere arbeidet og gi nødvendig informasjon. Forhåndskunnskaper er unødvendig, opplæring blir gitt. Ta gjerne med venner og bekjente med Marka-engasjement. Vi har nok å gjøre!

Bakgrunn

Løvenskiolds rettssak mot NOA (som NOA altså vant) brakte interessante opplysninger for dagen: Det er vesentlig mindre gammel skog i Marka og hos Løvenskiold enn det er i resten av landets skoger og på Østlandet. Mens 18,4 prosent av skogen på Østlandet

er eldre enn 120 år, er det bare 11,1 prosent av skogen i Marka og kun 5,9 prosent hos Løvenskiold som er så gammel. Disse skogene er av enorm verdi for natur og miljø. Både naturmangfold, naturopplevelse, kulturminnevern og klimahensyn tilsier at vi ivaretar disse siste restene av den naturlige skogen. Dette er NOAs hovedoppgave i Marka i de kommende årene.

Hogstene som gjennomføres og den nye skogen som etableres i Marka utgjør motsatsen til gammelskogens verdier. Det er et tankekorst at tilstanden i Marka er langt dårligere enn i resten av landet, til tross for at vi har hatt egne forskrifter for Marka som skulle sikre friluftsliv og naturvern siden 1983. Markaloven legger en ny begrensning på skogbruket i Marka, men det virker som om verken skogoppsynet, Statens Landbruksforvaltning eller Landbruks- og matdepartementet har ønsket å ta denne realiteten inn over seg. Praksisen i Marka har vært like naturfiendtlig i vinter som tidligere.

Skal vi lykkes med å ta vare på Markas natur og opplevelsesverdier, må vi spille på mange strenger, fra verneforslag for de fineste områdene til klager på hogsttillatelse i skog med stor verdi. Felles for alle oppgaver er behovet for praktisk kjennskap til områdene og til saksfeltet. Marka er stor og anslagene mange – derfor trenger vi flere som kan være med å ta et tak. Vi trenger deg også! Bli med da vel!

Sett og saket

Balsam for oss saktmodige

Kvinnelige biologer har tilført utviklingslæren et verdifullt korrektiv til den ensidige betoningen av kamp, rivalisering og konkurranse. (...) har bygget opp omfangsrike studier som viser at samarbeid, i større grad enn konkurranse, gjennom millioner av år har preget menneskets evolusjon.

Fra Aftenpostens ingress og billedtekst til Markus Lindholms kronikk: En feministisk biolog, 22. april 2010

Hvis

samfunnet investerer etter de bedriftsøkonomiske prinsippene i New Public Management, blir det umulig å bygge jernbane i nord eller høyhastighetsbane i sør. Det finnes ingen bedrifter som regner hundre år fram i tid.

Asta B. Håland i Klassekampen, 26. april 2010

La du merke til det?

I 2010 kunne vi være 100 % stolte av nordmennene på seierspallen i Vancouver. Ingen av de norske OL-plagene hadde pels denne gangen.

En liten notis i Dyrenes stemme 1/2010, medlemsblad for Dyrebeskyttelsen Oslo og Omegn

Oss kriminelle imellom

Så du fjernsynsprogrammet med en eldre amerikansk forsker som fikk til et fortrolig forhold til en binne med unger? Associated Press melder nå at en 71-årig mann som har deltatt i et fjernsynsprogram i Alaska, er stilt for retten for å ha matet bjørner med trussel om 120 dagers betinget fengsel og bot på oppmot en halv million.

"Jeg må tilstå at jeg har matet rever," melder en engstelig innsender.

Bortenfor sol og vestenfor måne

Eg analyserer denne mangfoldige krisa som ein barne-sjukdom for globaliseringa og ikkje som eit senilitets-teikn. Eg trur difor ikkje på eit snarleg brot med vekstmodellen. ... Det som gjer folk lukkelege, er utsiktene til vekst. Eg trur ikkje ein kjem bort frå det.

Daniel Cohen, professor i økonomi, julaften 2009 Le Monde via Dag og Tid

Jørgen Stubbesitter

Ikonmalerne

Jeg går og jabber i førefallet og kommer ikke stort lenger enn til Sorsele, stikrysset med Oldtidsveien. Det får greie seg. Jeg følger salig Nils Borchgrevinks devise: "Jeg går på ski for å være i Marka, jeg er ikke i Marka for å gå på ski." Leika, nåbens puddeltispe og min hengivende turkamerat, er ellevill – dypt under den råtne sneen er det liv. Det må være en hel musefamilie. Snuten når så dypt at bare bakparten syns.

Ute på brinken er det utsyn ut over Groruddalen og aner Oslo Gryta. Langt nede i det fjerne vet jeg at tårnbyggene skjærer litt for fjorden. Galskapen i Bjørvika river opp byrommet, vår Oslo gryte. Bare for at sjefen for Pricewater skal kunne se ned på sjefen for Ernst & Young, og kunne vitse om det på neste Birken. Og arkitektene løper med.

Da har jeg mer sans for ikonmalerne. Disse ukjente, anonyme malerne som malte religiøse motiver i samme mangehundreårige tradisjon. Målet var stadig å forbedre teknikken og penselføringen, ikke å fremheve seg selv med brutale og sjokkerende stilbrudd. Husker du Arne Jørgensen? Slik som jeg husker ham, malte han stadig blomsterbilder, noe bedre for hver gang. Eller arkitekten Hans Gabriel Finne? Han tegnet sørlandshus som folk higet etter. I videreutviklet gammel stil.

Hver mann sitt signalbygg? Oslo trenger da ikke flere signalbygg. Når kommer den byrådsleder og statsråd som setter sin ære i å bevare, vedlikeholde og videreutvikle det vi har? Den første hundrings til hennes eller hans bauta garanteres hermed, via min hybelvert.

Vi høres av.

LOKALLAG I NOA

Naturvernforbundet i Asker:	Arild Jansen, Pb 332, 1371 Asker, 66846814, ariljans@online.no
Naturvernforbundet i Bærum:	Bjørn Frodahl, Skogveien 115 B, 1369 Stabekk, 92452000, frodahl@online.no
Naturvernforbundet i Fet:	Liv Grøtvedt, Rovenveien 47, 1900 Fetsund, 63885210, 92097204, ligroetv@online.no
Naturvernforbundet i Lørenskog:	Margareta Bondevik, Løkenkollen 11, 1473 Lørenskog, 67902810, gretetrond@online.no
Naturvernforbundet i Nannestad/Gjerdrum:	Kåre Homble, Sør-Kringler, 2030 Nannestad, 92696375, khomble@online.no
Naturvernforbundet i Nes:	Marit Frøystad, Myrullveien 4, 2150 Årnes, 63903193, 92463277, marifro@online.no
Naturvernforbundet på Nesodden:	Peter Schølberg, Pb 251, 1450 Nesoddtangen, 66914850, pschjo@hotmail.com
Naturvernforbundet i Nittedal:	Ivar Christensen, Lyngveien 9, 1482 Nittedal, naturvernittedal@gmail.com
Naturvernforbundet i Oppegård:	Mariella Memo, Pb 291, 1410 Kolbotn, 66802120, marimemo@online.no
Naturvernforbundet Oslo Nord:	Elin Tyse, Jutulveien 11, 0852 Oslo, 22690526, elintyse@c2i.net
Naturvernforbundet Oslo Vest:	Eystein F. Husebye, Pb 3157 Elisenberg, 0208 Oslo, 22141513, ey-f-hus@online.no
Naturvernforbundet i Skedsmo:	Elisabet Bolstad, Pb 27, 2001 Lillestrøm, 47623917, elisbo@gmail.com
Naturvernforbundet i Ski:	Stein Martinsen, Pb 232, 1401 Ski, 64872806, gaupstein@online.no
Naturvernforbundet i Vestby:	Kristian Vahl Østbye, Uglevn 15, 1555 Son, 64950099, 23462127, kristian.ostbye@idr.oslo.kommune.no
Naturvernforbundet i Ås:	Hans Erik Lerkelund, Pb 130, 1431 Ås, 98849397, helerk@start.no
Studentlaget i Ås:	Victoria Maria Kristiansen, victoria.kristiansen@student.umb.no
Østkanten Naturvernforbund:	Bodil Motzke, Lindbäckv. 23F, 1163 Oslo, 40497909, bodil.motzke@ubf.oslo.kommune.no
Oslo Studenlag av NU og NNV:	Jan Martin Andersen, jmanders@student.matnat.uio.no

Kontaktpersoner i kommuner uten lokallag

AURSKOG-HØLAND: Yvonne Ødegaard, Nannestadgata 1, 2000 Lillestrøm **ENEBAKK:** Kjell Arild Ødegaard, Vestbyveien 69, 1914 Ytre Enebakk, 47382810, tobjoelo@online.no **FROGN:** Sylvi Ofstad Samstag, Bادهusgaten 15, 1400 Drøbak, 64935943 **RÆLINGEN:** Tom Bengtson, Runiveien 15, 2005 Rælingen, 63839835, tbengt@broadpark.no **SØRUM:** Helge Njaa, Brinken 2, 1920 Sørumsand, 63827933

Turbok for Bærum

Forfatteren Bjørn Kåre Salvesen er og har vært en markert friluftsmann og naturverner i Bærum i over 20 år. I løpet av disse årene har han vært leder i Bærumsmarkas Venner (1991-1997) og har hatt sentrale verv i Oslo og Omland Friluftsråd. Han sto bl.a. i spissen for "Østervannaksjonen", som i 1990 fikk kommunestyret til å avstå fra en massiv boligbygging i Bærumsmarka ved Østervann og Lathusåsen. For dette arbeidet fikk han miljøvernpriisen av Naturvernforbundet i Bærum i 1994. Bjørn Kåre Salvesen har også vist et stort engasjement innenfor bevaring av kulturminner og har i den forbindelse selv gjort mange registreringer i Bærumsmarka av tidligere bruk som setring, kølbrenning og fløting. Forlaget Vett & Viten har dermed funnet den rette person til å beskrive 40 trivelige turer i Bærum. Forfatteren har et øye både for natur og kultur og dette kommer tydelig frem i den lille tiltalende turboka.

Forfatteren skriver i forordet at boken kan brukes til mer enn å planlegge nye turer til steder du ikke har vært før. Kanskje vil bilder og tekst gi deg ny informasjon til nye turer i områder hvor du er godt kjent og er glad i. Utvalget av turer spenner over hele det mangfold av turmuligheter som Bærum inviterer til innenfor et geografisk lite areal. I tillegg til kysten, øyene, vassdragene og marka er det her også beskrevet spennende turer i boligsonen. Eksempelvis kan du ta en rusletur i Bekkestua-området. I løpet av 3 km vil du oppdage både "Slottet" på Gamle Ringstabekk gård, de gamle husene på Egne Hjem som ble oppført for 100 år siden av Kristiania-typografenes Byggselskap, Bjerkelunden – hvor det første landsstevnet for musikk-korps ble avholdt 1918, med Haakon VII til stede og du kan avslutte det hele med et kafébesøk. Men her er også beskrevet utfordrende turer på opptil 30 km på ski, sykkel eller på beina med godt fottøy og ryggsekk. Et eksempel er tur 21: Grensesøm på ski eller sykkel. Her beskriver forfatteren en tur fra Billingstad til Sollihøgda på grensen mellom Asker, Bærum og Lier. I løpet av denne turen kan du komme opp på fine utsiktspunkter og rekke innom hele fire bevertningssteder: Vestmarksetra, Gupu, Mikkelsbånn og Sollihøgda. Tur 34 har forfatteren kalt: Oppdag Kjaglidalen. Og det er det jammen all grunn til for naturvernere. Her er 4000 dekar vernet som landskapsvernområde og naturreservat. I vernebegrunnelsen er det vektlagt vekselvirkningen mellom naturskog og kulturlandskap. Kjaglidalen er den største forkastningsdalen i Oslo-området og her er det spesielt rik urteaktig vegetasjon. Inn til for 60 år siden var det fire-fem bruk her i dette ville og vakre natureldoradoet.

Etter en liten grevlings skjønn er denne boka en sterk og inspirerende oppfordring til turer på alle nivå både som mosjon, naturopplevelse og rekreasjon.
Tom Ekeli

Bjørn Kåre Salvesen
40 trivelige turer i Bærum
Forlaget Vett & Viten as 2009
206 sider, rikt illustrert
ISBN 978-82-412-0675-7
Utsalgspris kr 268,-

Returadresse:
Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus
Maridalsveien 120
0461 Oslo

B

NORGE

Stallvakter på Frønsvollen i mai, juni og høsten 2010

Kan du tenke deg å bidra til informasjonsarbeidet på Frønsvollen?
Vi har behov for flere medlemmer som kan sikre at stedet holdes åpent for
markavandrerne. Ta kontakt. Enda hyggeligere er det hvis du synes aktiv
deltagelse i NOAs arbeid på Frønsvollen kunne være interessant.
Håper vi sees!

Sommerutleie på Frønsvollen

NOA ønsker å leie ut hovedhuset på Frønsvollen i skolens sommerferie.
I denne tiden er det dyr fra Bogstad gård på beite på vollene som trenger et
enkelt tilsyn. Stallen, NOAs informasjonssenter for markaarbeidet, skal holdes
åpent for forbipasserende.

Vi leier fortrinnsvis ut til de som vil kombinere en ferie i skogen med ønske
om å bidra til NOAs arbeid på Frønsvollen. Hovedhuset har faste sengeplasser
til fem, med flatsengsplasser kan det overnatte maksimalt ni personer.
Leietakeren, minst en person, må være NOA-medlem.

Leiepriser for hel uke (ikke nødvendigvis uke nr.) kr 600,-
Midtuke, opptil tre netter / flere personer kr 300,-
Midtuke en natt pr. person kr 100,-
Helg (fredag til søndag kveld) kr 400,-

Påmelding skjer til NOA 22238320 eller e-post til noa@noa.no

Leien betales forskuddsvis innen 15.juni. Refusjon av leien ved avbrudd eller
fravær kan ikke påregnes.

NATURVERNFORBUNDET
I OSLO OG AKERSHUS (NOA)